

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

23.11.2016

м. Івано-Франківськ

№01.1-07/62

ПАТ «Прикарпаттяобленерго»
вул. Індустріальна, 34,
м. Івано-Франківськ, 76014

Про припинення дій, які містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши подання першого відділу досліджень і розслідувань від 22.11.2016 № 205 щодо ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, які містяться в діях публічного акціонерного товариства «Прикарпаттяобленерго» (вул. Індустріальна, 34, м. Івано-Франківськ, 76014, ідентифікаційний код - 131564, код за КВЕД – 40.10.5, надалі - Товариство), встановила.

Розпорядженням адміністративної колегії Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 10.06.2016 № 28 за результатами розгляду звернення ОСОБИ_1 (надалі - Заявник), що проживає за АДРЕСОЮ_1 розпочато розгляд справи № 25/І-2016 у зв'язку з наявністю в діях ПАТ «Прикарпаттяобленерго» ознак порушення, передбаченого п. 1 ч.2 ст. 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку шляхом встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

Розглядом справи встановлено.

ПАТ «Прикарпаттяобленерго» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Товариство здійснює діяльність на підставі ліцензій з передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами серія АГ №500356 та з постачання електроенергії за регульованим тарифом серія АГ№500357, виданих Національною комісією регулювання електроенергетики України (надалі – НКРЕ).

Згідно з Умовами та правилами здійснення підприємницької діяльності з постачання електричної енергії за регульованим тарифом, затвердженими постановою НКРЕ від 13.06.96 № 15/1 та зареєстрованими у Міністерстві юстиції України 08 серпня 1996 року за № 433/1458, зі змінами та доповненнями, ліцензіат має право здійснювати ліцензовану діяльність лише на закріпленій в ліцензії

території.

Отже, Товариство є єдиним суб'єктом господарювання, що має право на здійснення відповідної діяльності у межах території Івано-Франківської області, де розташовані електричні мережі, які експлуатуються підприємством.

Здійснюючи ліцензовану діяльність, Товариство протягом 2015 року, січня-листопада 2016 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринку передачі електричної енергії місцевими (локальними) електромережами, як суб'єкт природної монополії, та на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом для споживачів в межах Івано-Франківської області з часткою 100 відсотків.

У зв'язку із здійсненням діяльності з постачання електричної енергії ПАТ «Прикарпаттяобленерго» також надає послуги з приєднання електроустановок споживачів до власних електричних мереж.

Згідно ст. 1 Закону України «Про електроенергетику» приєднання електроустановки – надання електропередавальною організацією послуги замовнику із створення технічної можливості для передачі (прийняття) в місце приєднання електроустановки замовника відповідної потужності до електричних мереж електропередавальної організації (у тому числі новозбудованих) електричної енергії необхідного обсягу з дотриманням показників її якості та надійності.

Порядок приєднання до електромереж встановлюється Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо плати за приєднання до мереж суб'єктів природних монополій» від 22.06.2012 № 5021-VI, який набув чинності з 1 січня 2013 року. Цим Законом описано два види приєднань до електромереж: стандартне та нестандартне.

Характерними умовами споживання послуги з стандартного приєднання електроустановок споживачів до електричних мереж Товариства, є те, що споживачі можуть отримувати дані послуги лише в межах тієї території, на якій розташовані відповідні об'єкти інфраструктури (електромережі).

Відповідно до Правил приєднання електроустановок до електричних мереж, затверджених постановою НКРЕ від 17.01.2013 № 32 (надалі – Правила приєднання), приєднання та підключення електроустановок замовника до електричних мереж здійснюється енергопостачальною організацією (надалі - ЕП) на підставі договору про приєднання.

Бар'єрами вступу на ринок є адміністративні, економічні та організаційні обмеження, пов'язані із необхідністю отримання дозвільних документів, побудови відповідної інфраструктури, що потребує значних капіталовкладень та тривалого часу.

Внаслідок технологічних особливостей виробництва, ПАТ «Прикарпаттяобленерго» на ринку надання послуг з приєднання та підключення електроустановок замовника до електричних мереж конкурентів не має і є єдине в Івано-Франківській області у межах території розташування електромереж, які перебувають в його експлуатації та утриманні.

Тобто, ПАТ «Прикарпаттяобленерго» має виключне право на приєднання та підключення електроустановок замовників до своїх мереж.

Таким чином, ПАТ «Прикарпаттяобленерг» протягом 2015 року, січня-листопада 2016 року у відповідності до абзацу другого частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» займало монопольне

становище на ринку приєднання електроустановок споживачів до електричних мереж Товариства в територіальних межах Івано-Франківської області, з часткою 100%.

Згідно з пунктом 1.1 Правил приєднання, ці Правила регулюють відносини, які виникають під час приєднання новозбудованих, реконструйованих чи технічно переоснащених електроустановок замовників (крім когенераційних установок) до електричних мереж.

Відповідно до пункту 1.3 Правил приєднання, послуга приєднання надається на підставі договору про приєднання, що укладається за типовою формою, що є додатком 1 до Правил приєднання (надалі – Типовий договір).

Для отримання проекту договору про приєднання замовник звертається до електропередавальної організації за місцем розташування його електроустановок із заявою про приєднання електроустановки певної потужності та пред'являє паспортний документ.

До територіального відділення 13 травня 2016 року надійшла заява ОСОБИ_1 з приводу неправомірних, на думку Заявника, дій ПАТ «Прикарпаттяобленерго» у зв'язку з невиконанням у встановлений термін стандартного приєднання житлового будинку, який знаходиться за адресою: АДРЕСА_1, до електричних мереж Товариства.

Заявник посилається на те, що на підставі поданої заяви від 29.12.2015 між нею та Товариством був укладений договір про приєднання до електричних мереж *[інформація з обмеженим доступом]*; тип приєднання об'єкта – стандартне; замовлено до приєднання потужність в точці приєднання 12 кВт; категорія надійності електропостачання - III; ступінь напруги в точці приєднання визначається напругою на межі балансової належності і буде становити 0.4 кВ.

Невід'ємною частиною та додатком 1 до вище вказаного договору є технічні умови стандартного приєднання до електричних мереж електроустановок *[інформація з обмеженим доступом]* від 26.01.2016 (далі – ТУ).

З метою належного виконання свого зобов'язання за вище згаданим договором, відповідно до п.4.1, 27.01.2016 на підставі постанови НКРЕ № 805 від 16.12.2014 «Про затвердження ставок за приєднання електроустановок для Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя на 2015 рік» нею була здійснена оплата за послуги стандартного приєднання у сумі *[інформація з обмеженим доступом]*.

Заявник зазначила, що Товариство запропонувало написати заяву про перенесення термінів підключення по стандартному приєднанні (65 робочих днів згідно договору) ще на 7 днів до 12.05.2016, проте у зазначений термін підключення не відбулось.

Пунктом 3.1.1 Договору передбачено, що Товариство зобов'язане забезпечити в установленому порядку приєднання об'єкта Замовника (будівництво та введення в експлуатацію електричних мереж зовнішнього електропостачання об'єкта Замовника від місця забезпечення потужності до точки приєднання) у терміни відповідно до домовленостей сторін та визначених СНИП 1.04.03-85 термінів.

Відповідно до п. 1.2 Правил приєднання, стандартне приєднання - приєднання електроустановки (крім електроустановок, призначених для виробництва електричної енергії) замовника до діючих мереж електропередавальної організації на

відстань, що не перевищує 300 метрів по прямій лінії від місця забезпечення потужності до місця приєднання, яке диференціюється за ступенями потужності об'єкта замовника: перший ступінь - до 16 кВт включно; другий ступінь - від 16 кВт до 50 кВт включно; третій ступінь - від 50 кВт до 160 кВт включно.

Разом з тим, відповідно до пункту 2.1.3 Правил приєднання, електропередавальна організація готує технічні вимоги до проекту зовнішнього електрозабезпечення, забезпечує виконання проектної документації, будівельно-монтажних, пусконаладжувальних робіт та введення в експлуатацію новозбудованих чи реконструйованих електроустановок до точки приєднання замовника.

Під час проектування електричних мереж електропередавальна організація використовує типові проекти та проекти повторення.

Строк надання послуги з приєднання для електроустановок першого ступеня потужності становить 15 робочих днів від дня оплати замовником електропередавальній організації вартості приєднання відповідно до договору про приєднання. Для електроустановок другого та третього ступенів потужності цей строк становить відповідно 30 та 45 робочих днів. Інший строк виконання зазначених заходів погоджується із замовником у договорі про приєднання з посиланням на вимоги нормативних документів, що визначають строки проектування та будівництва.

Враховуючи вищенаведене, строк надання послуги з приєднання електроустановки Заявника мав би становити 15 робочих днів.

На вимогу територіального відділення від 18.05.2016 № 04-07/189 надати обґрунтування встановлення строку надання послуг з приєднання 65 робочих днів з дня оплати Заявником та пояснення щодо невиконання робіт з приєднання в термін передбачений договором, Товариство листом від 27.05.2016 № 054/3555 повідомило, що при укладенні договору врахувало вимоги СОУ-НМЕВ42.2-37471933-45:2011 «Терміни проектування та будівництва підстанцій напругою від 6 кВ до 150 кВ та ліній електропередавання напругою від 0,38 кВ до 150 кВ», затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 04.05.2011 № 101 (надалі – Норми).

Роботи з приєднання не були виконані в термін, визначений договором, оскільки жителі [інформація з обмеженим доступом] не допустили працівників Товариства до опори № 1047, про що було складено акти про не допуск.

Листом від 01.08.2016 № 054/5056 Товариство додатково повідомило, що при наданні послуги стандартного приєднання для Замовника необхідно було здійснити будівництво ЛЕП довжиною більше 150 м зі встановленням 5 залізобетонних опор. Оскільки, затрати матеріалів та обладнання при будівництві лінії електропередач значно вищі, ніж при приєднанні до діючих мереж електропередавальної організації, строки виконання проекту, погодження траси проходження ЛЕП, будівельно-монтажні роботи та введення в експлуатацію ЛЕП будуть більші, ніж 15 робочих днів. Крім того, трасу погодження лінії потрібно було погодити з усіма зацікавленими організаціями, зокрема з сільським головою с. Павлівки, що також потребувало затрат додаткового часу.

Норми встановлюють гранично допустимі тривалості проектування та будівництва підстанцій напругою від 6 кВ до 150 кВ та ліній електропередавання напругою від 0,38 кВ до 150 кВ.

Відповідно до пункту 1.2 Норм, ці норми рекомендовано для використання під час складання інвестиційних програм, планів капітальних вкладень у розвиток електричних мереж, розроблення техніко-економічних обґрунтувань (техніко-економічних розрахунків) і проектів, здійснення будівництва, реконструкції та технічного переоснащення підстанцій і ліній електропередавання.

Згідно пункту 1.3 Норм, ці норми можна використовувати як довідкові матеріали під час проведення конкурсних торгів та укладання договорів на проектування і будівництво об'єктів електричних мереж, а також під час розроблення проектів організацій будівельно-монтажних робіт.

Крім того, Норми не є нормативно-правовим актом, відповідно носять лише рекомендаційний характер.

Враховуючи вищенаведене, ПАТ «Прикарпаттяобленерго» не надало обґрунтованих підстав щодо визначення терміну стандартного приєднання об'єкту Заявника до мереж Товариства Замовнику 65 робочих днів замість 15 і застосування Норм при визначенні термінів стандартного приєднання.

Отже, Товариство мало визначити терміни стандартного приєднання об'єкта Заявника до електричних мереж в терміни, передбачені Правилами приєднання, а саме: протягом 15, 30, 45 днів (в залежності від ступеню потужності електроустановки), або з перевищенням вказаних термінів, у разі наявності обґрунтованих підстав, визначених законодавчими та нормативно-правовими актами.

Таким чином, встановлення ПАТ «Прикарпаттяобленерго» в Договорі на стандартне приєднання до електричних мереж термінів, що перевищують терміни, встановлені Правилами приєднання, можуть призвести до затягування терміну фактичного надання послуги з приєднання та відповідно до ущемлення інтересів споживача.

Такі дії Товариства були б неможливими за умови зазнання ним значної конкуренції на відповідному товарному ринку у зазначених територіальних межах, адже в такому випадку замовник таких послуг мав би можливість обирати між кількома виконавцями, і, у разі ущемлення його інтересів, обрав би іншого виконавця.

У випадку відсутності конкуренції на даному ринку, і, як наслідок, відсутності у заявника альтернативи щодо придбання відповідної послуги, вищезазначені дії можуть призвести до настання негативних для заявника наслідків.

Дії ПАТ «Прикарпаттяобленерго», які полягають у встановленні в Договорі про приєднання до електричних мереж термінів, що перевищують терміни, встановлені Правилами приєднання містять ознаки порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50, пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку шляхом встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи вищенаведене, беручи до уваги те, що у відділенні відсутні факти, що зазначені дії Товариства завдали значних збитків окремим особам чи суспільству, керуючись п. 10 ст. 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», ст. 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р та зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482,

зі змінами, адміністративна колегія Івано-Франківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

публічному акціонерному товариству «Прикарпаттяобленерго» (вул. Індустріальна, 34, м. Івано-Франківськ, 76014, ідентифікаційний код – 131564) припинити дії, які містять ознаки порушення, передбаченого пунктом 1 частини 2 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку постачання електричної енергії за регульованим тарифом, шляхом встановлення таких умов реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

Рекомендації адміністративної колегії територіального відділення згідно із вимогами статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є обов'язковими для розгляду. Про результати їх розгляду необхідно повідомити територіальне відділення у **десятиденний строк** з дня отримання.

За умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Голова адміністративної колегії,
голова відділення

Т. Савчин

Члени колегії:

В. Шевчук

В. Тимків

А. Мажак

Ю. Вітрак

Н. Борищак

Вітрак 55-31-27